ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A420181715
AA43-1246-16/9

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2016.gada 16.novembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente S.Liniņa,
tiesneses S.Gintere un K.Krastiņa

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz biedrības „Jūrmalas aizsardzības biedrība" pieteikumu par Jūrmalas pilsētas domes 2015.gada 18.februāra lēmuma Nr.1.1-36/726 atcelšanu, sakarā ar biedrības „Jūrmalas aizsardzības biedrība" apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 30.septembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Jūrmalas pilsētas domes būvvaldes komisija 2014.gada 11.decembrī izdeva SIA „RENTALS" būvatļauju Nr.2267 pansionāta ēkas būvniecībai /adrese/ (turpmāk – būvatļauja).

Pieteicēja biedrība „Jūrmalas aizsardzības biedrība" Jūrmalas pilsētas domē iesniedza iesniegumu par būvatļaujas apstrīdēšanu.

[2] Jūrmalas pilsētas dome ar 2015.gada 18.februāra lēmumu Nr.1.1-36/726 atstāja būvatļauju negrozītu.

Lēmums pamatots ar turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

[2.1] Būvatļauja ir izsniegta pansionāta ēkas būvniecībai atbilstoši spēkā esošajiem Jūrmalas pilsētas domes 2007.gada 6.decembra saistošajiem noteikumiem Nr.68 „Par detālplānojuma zemesgabalam /adrese/, projekta grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu" (turpmāk – Detālplānojums) un Jūrmalas pilsētas domes 2012.gada 11.oktobra saistošajiem noteikumiem Nr.42 „Par Jūrmalas pilsētas Teritorijas plānojuma grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu" (turpmāk – Teritorijas plānojums).

[2.2] Pieteicēja nepamatoti uzskata, ka zemesgabalā /adrese/ tiek plānots būvēt vienģimeņu savrupmāju. Pieteicēja atsaucas uz kļūdainu pirmā stāva telpu eksplikāciju. Attiecībā uz otrā stāva plānu norādāms, ka guļamistabu esība pansionātā ir loģiska, lai pansionāta iemītniekiem pansionāts nebūtu jāatstāj nakts laikā. Ja tiktu būvēta savrupmāja, nebūtu izprotama lifta izbūve divstāvu ēkā.

Turklāt zemesgabalā /adrese/ arī savrupmājas būvniecības iecere būtu atbilstoša gan Detālplānojumam, gan Teritorijas plānojumam.

[2.3] Zemesgabals /adrese/pieder Latvijas valstij Veselības ministrijas personā, ar kuru rīkojas VAS „Privatizācijas aģentūra" (turpmāk – Aģentūra), kura pieteicējas būvniecības ieceri ir saskaņojusi. Nav pamata uzskatīt, ka Aģentūra nav rūpīgi iepazinusies ar būvprojektu un ka pieteicēja pārkāpusi zemesgabala iznomāšanas nosacījumus.

[2.4] Konkrētajā gadījumā ēku celtniecību zemesgabalā paredz gan Teritoriālais plānojums, gan Detālplānojums, līdz ar to ir konstatējami Aizsargjoslu likuma 36.panta otrās daļas 3.punktā minētie apstākļi, kas pieļauj pansionāta ēkas būvniecību Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā. Arī Valsts vides dienests kā tiešās pārvaldes iestāde, kas veic vides aizsardzības un dabas resursu izmantošanas valsts kontroli Latvijas teritorijā, savas kompetences ietvaros ir devusi savu saskaņojumu plānotajām darbībām. Pansionāta ēkas būvniecību paredzēts veikt vietā, kur jau ir bijusi iepriekšējā apbūve. Tāpat autotransporta un gājēju kustību paredzēts risināt, izmantojot esošo infrastruktūru.

[2.5] Tiesības iesniegt populārsūdzību ir saistāmas tikai ar būtiskiem vides jautājumiem un nav tveramas paplašināti. Izskatāmajā gadījumā apstrīdēšanas iesniegumā norādītie argumenti atsevišķi vai savā kopībā nenorāda uz būtisku vides apdraudējumu.

[3] Pieteicēja iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā par Jūrmalas pilsētas domes 2015.gada 18.februāra lēmuma Nr.1.1-36/726 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) atcelšanu.

Pieteikums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[3.1] Zemesgabalā /adrese/, tiek plānots būvēt vienģimeņu savrupmāju, kura tehniskajā projektā nosaukta par „Pansionāta ēkas jaunbūvi". Arī pašvaldības publiskajā interneta mājaslapā tiek paziņots par viesu izmitināšanas objekta būvniecību. Šāda informācija liecina par apzinātu sabiedrības maldināšanu gan no zemes gabala attīstītāja puses, gan no Jūrmalas pilsētas domes puses.

Zemesgabals tika iznomāts veco ļaužu pansionāta izveidei. Zemesgabalam tika apstiprināts Detālplānojums, paredzot sabiedriskas būves būvniecību. Tāpēc Jūrmalas pilsētas domes Pilsētplānošanas nodaļai bija jāizvērtē būvatļaujas izdošanas lietderība.

[3.2] Tā kā saskaņā ar Detālplānojumu zemesgabalā /adrese/, ir pieļaujama sabiedriskas iestādes būvniecība, nevis privāta savrupmāja, nav pieļaujams, ka ēka formāli tiek nosaukta tā, lai tā atbilstu Detālplānojumam un plānošanas un arhitektūras uzdevumam. Projektā paredzētais veco ļaužu pansionāts satur visas privātai savrupmājai līdzīgās pazīmes.

[3.3] Zemesgabals atrodas Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā. Teritoriju veido izteikts mežs un mežainās jūrmalas kāpas, kas platā joslā stiepjas gar jūras piekrasti. Zemesgabalā sastopamas kāpas ar izteiktu reljefu un aizsargājamu biotopu. No tehniskā projekta dokumentācijas ir redzams, ka plānotās būvniecības rezultātā daļēji tiks norakta kāpa, kā arī meža zemsedze. No būvniecības projekta grafiskās daļas redzams, ka daļas meža zemsedzes vietā tiek paredzēts ierīkot zālienu. Nav pieļaujama mežaino jūrmalas kāpu norakšana un meža zemsedzes iznīcināšana. Rīgas jūras līča krasta kāpas jāaizsargā pēc Eiropas Savienības tiesību aktiem, kā arī atbilstoši Aizsargjoslu likuma 6. un 36.panta nosacījumiem.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2015.gada 25.marta lēmumu lietā kā trešā persona bez patstāvīgiem prasījumiem atbildētājas Jūrmalas pilsētas pašvaldības pusē pieaicināta SIA „RENTALS".

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 30.septembra spriedumu pieteicējas pieteikums noraidīts.

Spriedums pamatots ar turpmāk minēto.

[5.1] Vērtējot atbildētājas Jūrmalas pilsētas domes un trešās personas argumentu par tiesvedības izbeigšanu lietā pieteicējas subjektīvo tiesību trūkuma dēļ, tiesa secina, ka pieteicēja pieteikumā norādījusi, ka, pirmkārt, ar būvatļauju pašvaldība atļāva būvēt objektu, kas ir pretrunā ar Detālplānojumu, proti, būvniecības objekts ir savrupmāja. Otrkārt, būvatļaujas realizācijas gaitā tiek plānots daļēji norakt mežaino jūrmalas kāpu un iznīcināt meža zemsedzi, kas ir pretrunā ar Aizsargjoslu likuma 36.pantu. Minētie argumenti ir saistīti ar vides jautājumiem un līdz ar to tiesai nav pamata atzīt, ka pieteicējai nav subjektīvo tiesību vērsties par tiem tiesā, un izbeigt tiesvedību.

[5.2] Attiecībā uz pieteicējas argumentu par to, ka zemesgabalā plāno būvēt savrupmāju, tiesa norāda turpmāk minēto.

No būvprojekta izriet, ka nekustamajā īpašumā ir paredzēta pansionāta ēkas būvniecība. Ņemot vērā minēto un būvprojekta vizualizāciju, tiesa konstatē, ka moderns veco ļaužu pansionāts varētu tā izskatīties, kaut arī no dzīvē gūtajiem novērojumiem izriet, ka plānotais objekts no ārpuses ir līdzīgs modernai savrupmājai, proti, tā ir divstāvu ēka ar terasi un balkoniem.

2012.gada 23.novembra projektēšanas uzdevumā Nr.23/11/13 norādīts, ka objekta stāvu skaits ir divi. Pirmajā stāvā plānots izvietot pansionāta iemītnieku atpūtai un veselības uzlabošanai piemērotas telpas, tajā skaitā terapijas un pirts telpas, kā arī ēkas ekspluatācijas nodrošināšanai nepieciešamās telpas. Otrajā stāvā plānots izvietot pansionāta iemītniekiem piemērotas guļamistabas un sanmezglus. No būvprojekta paskaidrojuma raksta izriet, ka ēka ēkas pirmajā stāvā tiks izvietota plaša atpūtas un terapijas telpa, dušas, kabinets, pirts, terase, tehniskās telpas, ēkas otrajā stāvā tiks izvietotas 3 guļamistabas, vannas istaba, garderobe, kas paredzēta pansionāta iemītniekiem, ir arī paredzēta vides pieejamība, nodrošinot brīvu pārvietošanos pa ēku. Minēto apstiprina arī ēkas pirmā un otrā stāva eksplikācija.

Ņemot vērā minētās eksplikācijas, tiesa piekrīt pieteicējai, ka objektā plāno būvēt savrupmāju. Ēkā nav paredzēts izveidot katram iemītniekam atsevišķu istabu ar tualetes un dušas telpu. Tāpat nav skaidrs, kāpēc pansionātā ir paredzēts izvietot tikai vienu garderobes telpu otrajā stāvā. Ēdnīcā ir paredzēta arī virtuve un tās nav nodalītas. Šāds plānojums nav tipisks pansionātiem. No eksplikācijām, ņemot vērā guļamistabu skaitu, vannas istabu un dušas telpu skaitu, izriet, ka ēka ir paredzēta trijiem iemītniekiem. No dzīvē gūtajiem novērojumiem izriet, ka pansionātus nebūvē trijiem iemītniekiem. Tāpat tikai viena terapijas telpa arī liecina par to, ka pēc būtības objektā plāno būvēt savrupmāju.

[5.3] Minētie tiesas secinājumi tomēr nav pamats pārsūdzētā lēmuma atcelšanai.

Ar būvniecību iespējami skarto personu subjektīvās tiesības vērsties ar pieteikumu tiesā var tikt pamatotas ar individuālo īpašuma tiesību aizskārumu vai arī ar nepieciešamību izvērtēt vides aizsardzības jautājumus. Tiesības uz īpašumu ir individuāla rakstura tiesības. Šo tiesību aizsardzību persona var prasīt, ja ar atļauto būvniecību tieši šai personai ir tikusi vai tiks traucēta tās īpašuma lietošana. Savukārt vides tiesības un no tām izrietošās procesuālās tiesības ir piemērojamas lietās, kurās galvenais izvērtējums attiecas uz būvniecības ietekmes uz vidi (šaurākā nozīmē) būtiskumu. Proti, kur jautājumi par, piemēram, ietekmi uz dabu vai cilvēka veselību ir iesniegtā pieteikuma pamatā, un kuru izvērtējums nosaka lietas iznākumu (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – Augstākā tiesa) 2006.gada 22.jūnija sprieduma Nr.SKA-255 14.2.3.punktu*).

Tā kā pieteikumu iesniegusi biedrība, kuras mērķi citastarp ir vides aizsardzība, būvatļaujas tiesiskums šajā gadījumā izvērtējams no vides tiesību viedokļa, tāpēc šajā gadījumā nav nozīmes aizdomām, ka objektā pansionāta vietā plānots būvēt savrupmāju un ka sabiedrība tiek apzināti maldināta par patieso būvniecības mērķi.

[5.4] Attiecībā uz pieteicējas argumentu par to, ka būvatļauja ir pretrunā Detālplānojumam, tiesa norāda turpmāk minēto.

Pansionāta ēkas vai savrupmājas būvniecība nav pretrunā ar Detālplānojumu. Atbilstoši Detālplānojumam zemesgabala zonējums (atļautā izmantošana) ir jauktas atpūtas un dzīvojamās teritorijas Rīgas jūras līča kāpu aizsargjoslā (JK), kur atļautā izmantošana ir ārstniecības iestāde, atpūtas iestāde, savrupmāja (vienas ģimenes dzīvojamā māja, vasarnīca).

Tādējādi nav pamatots arī pieteicējas arguments, ka savrupmājas būvniecība būtu pretrunā ar Detālplānojumu.

[5.5] No Aizsargjoslu likuma 36.panta otrās daļas 3.punkta izriet, ka krasta kāpu aizsargjoslā un pludmalē papildus šā panta pirmajā daļā minētajiem aprobežojumiem aizliegts celt jaunas ēkas un būves un paplašināt esošās, izņemot gadījumus, kad ēku un būvju celtniecība ir paredzēta vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā un notiek pilsētas teritorijā un šīs darbības ir saskaņotas ar attiecīgo Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvaldi. Šī likuma 36.panta trešās daļas 9.punkts noteic, ka krasta kāpu aizsargjoslā un pludmalē papildus šā panta pirmajā un otrajā daļā minētajam aizliegts pārveidot reljefu, bojāt un iznīcināt dabisko zemsedzi, izņemot gadījumus, kad tas nepieciešams šajā pantā atļauto darbību veikšanai.

Secīgi krasta kāpu aizsargjoslā ir atļauta ēku un būvju celtniecība vai paplašināšana un ar to saistīta reljefa pārveide un zemsedzes bojāšana, ja tā paredzēta vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā un notiek pilsētas teritorijā un šīs darbības ir saskaņotas ar attiecīgo Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvaldi. Šo secinājumu apstiprina arī tas, ka jebkura būvniecība zināmā mērā ir saistīta ar zemsedzes bojāšanu. Nebūtu loģiski iepriekš minēto normu interpretēt tādējādi, ka tā pilnībā aizliedz bojāt un iznīcināt dabisko zemsedzi, jo tādā gadījumā būvniecība vispār nebūtu iespējama.

No lietas materiāliem izriet, ka nekustamais īpašums atrodas Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes krasta kāpu aizsargjoslā. Kā jau tiesa konstatēja iepriekš, konkrētajā teritorijā ir atļauta pansionāta vai savrupmājas būvniecība. Nav strīda, ka, uzsākot Detālplānojuma izstrādi 2006.gadā, zemesgabals ticis apsekots dabā un sniegts atzinums par zemesgabalā augošajiem biotopiem, ko veica biotopu eksperts /pers.C/.

Vides pārraudzības valsts birojs ar 2014.gada 23.jūlija lēmumu Nr.340 „Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu" nolēmis nepiemērot ierosinātajai darbībai ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru un izdevis tehniskos noteikumus Nr.RI14TN0399. Pieteicēja nav norādījusi savus iebildumus attiecībā uz Vides pārraudzības valsts biroja izdotajiem administratīvajiem aktiem, proti, pieteicēja nav norādījusi, kas tajos ir pretrunā ar vides tiesību normām un kādā veidā to izpilde varētu radīt kaitējumu videi.

Tādējādi strīdus ēkas būvniecībai ir atļauts veikt darbības ar reljefu un dabisko zemsedzi saskaņā ar minētajiem tehniskajiem noteikumiem.

[5.6] Atbilstoši Valsts vides dienesta Lielrīgas Reģionālās pārvaldes izdotajiem tehniskajiem noteikumiem Nr.RI14TN0399 ēkas platība nedrīkst skart īpaši aizsargājamo biotopu. Veicot būvniecības/nojaukšanas un labiekārtošanas darbus, jāsaglabā teritorijā vērtīgie koki, pēc būvniecības pabeigšanas jāsakārto teritorija atbilstoši sākotnējam stāvoklim, nepieciešamības gadījumā jāatjauno augsnes virskārta. Turklāt būvdarbu laikā aizliegts izmainīt un bojāt kāpu reljefu saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 36.panta trešās daļas 9.punktu, un, veicot būvniecību, nedrīkst paredzēt rakšanas darbus kāpā.

No būvprojekta paskaidrojuma raksta izriet, ka, veicot zemesgabala apbūvi, tiks veikta teritorijas labiekārtošana, paredzot saglabāt noteikto minimālo brīvās zaļās teritorijas platību, saglabājot dabīgo meža zemsedzi meža zemē un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā. Teritorijas labiekārtojumu maksimāli jāizvieto ārpus meža zemes. Ierīkojot parka teritorijas zemesgabalā austrumu daļā saskaņā ar nomas līguma nosacījumiem, plānots veikt meža zemes transformāciju likumdošanas noteikumu kārtībā. Parka ierīkošanai paredzēts izstrādāt teritorijas labiekārtošanas projektu. Gājēju celiņu tīkla izveidei maksimāli izmantos esošus ceļus un takas. Kā galveno izeju uz jūru saglabās esošo gājēju ceļu Skautu ielas galā. Autotransports un gājēju kustība tika risināta, izmantojot esošo ielu tīklu, nodrošinot transporta piebraukšanas iespēju zemesgabalam no /ielas nosaukums/ un Skautu ielas krustojuma. Paredzēts saglabāt esošo iebrauktuvi zemesgabalā un esošos piebraucamos ceļus ēkām. Lai nodrošinātu piebraukšanu plānotajai apbūvei zemesgabalā paredzēts pagarināt iebraucamo ceļu pa vēsturisko Skautu ielas trasi (stiga bez kokiem) un izveidot piebrauktuvi (bez koku ciršanas).

No izskatāmās lietas materiāliem tiesa nekonstatē, ka būvniecības gaitā būtu paredzēts norakt mežainās Jūrmalas kāpas un nesaglabāt meža zemsedzi un biotopu kopumā. Būvniecības laikā trešajai personai būs jāievēro minētajos tehniskajos noteikumos izvirzītās prasības attiecībā uz aizsargājamajiem biotopiem un eksperta sugu un biotopu atzinumā noteikto. Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka būvatļaujas izdošana nav pretrunā ar pieteicējas norādītajām vides tiesību normām.

[6] Par Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 30.septembra spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību.

Apelācijas sūdzībā norādīti pieteikuma argumenti, papildus norādot turpmāk minēto.

[6.1] Zemesgabals /adrese/, 2002.gada 15.maijā tika iznomāts ar mērķi izveidot veco ļaužu pansionātu. Sabiedrība ir paļāvusies uz valsts amatpersonu godprātīgu rīcību, ka zemesgabalā tiks realizēts tāds būvniecības projekts, kas atbilst zemes nomas līguma mērķim un uzdevumiem. No Jūrmalas attīstības stratēģiskajiem plāniem viennozīmīgi izriet, ka nav pieļaujama privātas savrupmājas būvniecība, kas, lai novērstu sabiedrības uzmanību, maldinoši ir būvniecības dokumentācijā nosaukta par veco ļaužu pansionātu. Tāpēc jo īpaši rūpīgi pašvaldībai bija jāizvērtē būvatļaujas izdošanas lietderība un atbilstība pilsētas stratēģiskajiem mērķiem.

[6.2] Būvatļaujas izdošana tikai tad ir tiesiska, ja paredzētā būvniecība atbilst gan teritorijas plānojuma burtam, gan garam. Augstākā tiesa ir norādījusi, ka pašvaldība, akceptējot tādu zemesgabala izmantošanu (izdodot būvatļauju), par kuru jau būvatļaujas izdošanas laikā ir redzams, ka tas iecerēts pretēji apstiprinātajam teritorijas plānojumam, pieļauj tiesisko nihilismu un būtībā plāno rīkoties principiāli pretēji vides (šā jēdziena plašākajā nozīme) ilgtspējīgas attīstības principam, kurš ir ņemts vērā attiecīgajā teritorijas plānojumā, paredzot konkrētos nosacījumus (s*k. Augstākās tiesas 2015.gada 18.jūnija lēmuma Nr.SKA-912 11.punktu*).

[6.3] Tiesa, analizējot būvniecības tehniskā projekta eksplikācijas, piekrīt pieteicējai, ka objektā plāno būvēt savrupmāju. Tomēr tiesa norādījusi, ka minētie secinājumi nav pamats pārsūdzētā lēmuma atcelšanai un no tiesiskā viedokļa, vērtējot būvatļaujas tiesiskumu, nav nozīmes aizdomām, ka objektā pansionāta vietā plānots būvēt savrupmāju.

Pieteicēja nepiekrīt minētajam, jo apzināti maldinot sabiedrību, tiks realizēts cits būvniecības projekts, sabiedrības tiesiskās intereses paliek nepasargātas un sabiedrībai tiek liegtas tiesības apstrīdēt būvatļauju, vēršoties tiesā.

[6.4] Pieteicēja uzskata, ka tiesai bija jāpārbauda, vai Aģentūra ir sapratusi būvniecības projekta patieso būtību.

[6.5] Apstrīdētā būvatļauja paredz nelikumīgā ceļā, neievērojot spēkā esošo tiesisko regulējumu un noslēgtā zemes nomas līguma mērķi, shēmojot panākt zemes nomniekam un attīstītājam izdevīgus nosacījumus.

Civillikuma 1415.pants satur fundamentālu Latvijas tiesību sistēmas normu, ka neatļauta darbība, kuras mērķis ir pretējs likumiem, nevar būt par tiesiska darījuma priekšmetu: tāds darījums nav spēkā. Pieteicējai ir aizdomas, ka zemes nomas līgums jau sākotnēji tika noslēgts citam mērķim, nevis veco ļaužu pansionāta būvniecībai.

[7] Atbildētāja Jūrmalas pilsētas pašvaldība sniegusi paskaidrojumus, kuros norāda, ka pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, apelācijas sūdzību uzskatot par nepamatotu un papildus norādot, ka pieteikumu iesniegusi biedrība, kuras mērķi citastarp ir vides aizsardzība, būvatļaujas tiesiskums šajā gadījumā izvērtējams no vides tiesību viedokļa un personas aizdomas par turpmāko ēkas izmantošanu nevar būt arguments, kas liecina par prettiesiski izsniegtu būvatļauju. Pieteicēja tiesā nav vērsusies, lai mēģinātu novērst kādu iespējamu vides tiesību aizskārumu.

[8] Trešā persona paskaidrojumos norādījusi, ka apelācijas sūdzība ir nepamatota un tiesvedība lietā izbeidzama, jo pieteicējai nav subjektīvo tiesību apstrīdēt būvatļaujas tiesiskumu, ņemot vērā turpmāk norādītos apsvērumus.

[8.1] Pieteicējas arguments par citādu ēkas lietošanas mērķi (funkcionalitāti) nav attiecināms uz vides aizsardzību un nav vērtējams pēc būtības, izskatot populārsūdzību.

Tādējādi secināms, ka pieteicējai nav un nebija subjektīvo publisko tiesību pārsūdzēt būvatļauju, jo pārējie argumenti neuzrāda vērā ņemamu vides apdraudējuma risku, lai pieteicējas pieteikumu atzītu par populārsūdzību, savukārt jautājumā par ēkas lietošanas mērķa (funkcionalitātes) ietekmi uz būvatļaujas tiesiskumu ir stabila administratīvo tiesu judikatūra.

[8.2] Pieteicēja ir ignorējusi apstākli, ka savrupmājas būvniecību pieļauj Detālplānojums. Līdz ar to būvatļauja nekādā mērā nevar būt pretrunā ar Jūrmalas pilsētas attīstības stratēģiskajiem mērķiem un Detālplānojuma izstrādes mērķiem, jo jau pašā Detālplānojumā savrupmājas būvniecība ir iestrādāta kā viena no atļautajām (plānotajām) izmantošanām.

[8.3] Tiesas izdarītie secinājumi par ēkas lietošanas mērķi (funkcionalitāti) nav balstīti uz normatīvo aktu prasībām, bet gan ir tikai un vienīgi tiesas subjektīvais vērtējums.

[8.4] Būvdarbu gaitā ēkas iekšējais plānojums var mainīties un tam nevar tikt piešķirta izšķiroša nozīme jautājumā par būvatļaujas tiesiskumu.

Motīvu daļa

[9] Administratīvā apgabaltiesa, pārbaudot lietas materiālus un izvērtējot lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka apelācijas sūdzība ir nepamatota un pieteikums ir noraidāms.

[10] Vērtējot pieteicējas tiesības apstrīdēt un pārsūdzēt būvatļauju šajā lietā, Administratīvā apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

Saskaņā ar Vides aizsardzības likuma 9.panta trešo daļu sabiedrība ir tiesīga apstrīdēt un pārsūdzēt valsts iestādes vai pašvaldības administratīvo aktu vai faktisko rīcību, kas neatbilst vides normatīvo aktu prasībām, rada kaitējuma draudus vai kaitējumu videi. Sabiedrība šā likuma izpratnē ir ikviena privātpersona, kā arī personu apvienība, organizācija un grupa (likuma 6.pants).

Tādējādi, ja persona pieteikumā tiesai norāda uz iespējamu vides normatīvo aktu pārkāpumu vai kaitējumu (kaitējuma draudus) videi, kas tiek vai var tikt nodarīts būvniecības rezultātā, tai ir tiesības iebilst pret būvatļauju, vēršoties administratīvajā tiesā kā sabiedrības loceklim Vides aizsardzības likuma izpratnē.

Vienlaikus Augstākā tiesa, interpretējot Vides aizsardzības likuma 9.panta trešo daļu, atzinusi, ka tiesības vērsties tiesā, pamatojoties uz šo normu, netiek atzītas, ja var konstatēt, ka pieteikumā, kurā argumentēts par iespējamu vides normatīvo aktu pārkāpumu vai vides apdraudējumu, šī argumentācija kalpo tikai kā līdzeklis citu, ar vides aizsardzību nesaistītu mērķu sasniegšanai.

Izlemjot par pieteikuma pieņemšanu izskatīšanai, tiesai, piemērojot Vides aizsardzības likuma 9.panta trešo daļu, ir kompetence identificēt pieteikumus, kuri, formāli atsaucoties uz vides aizsardzības nepieciešamību un sabiedrības tiesībām vides jomā, patiesībā uzrāda negodprātīgu šo tiesību un interešu piesaukšanu citā nolūkā.

Ja vides normatīvo aktu pārkāpums (vai iespējamais kaitējums videi) pats par sevi pieteikumā ir uzrādīts un nav pamata domāt, ka Vides aizsardzības likuma 9.panta normas tiek izmantotas negodprātīgi, pieteikuma pieņemšanai nav šķēršļu (*sk. Augstākās tiesas 2016.gada 25.oktobra lēmuma Nr.SKA-824/2016 16. 17.punktu*).

Pārbaudījusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka pieteicēja pieteikumā ir norādījusi argumentus, kas uzrāda iespējamu kaitējuma videi nodarīšanu būvniecības rezultātā īpaši aizsargājamā teritorijā – Rīgas jūras līča krastu kāpu aizsargjoslā. Tas, ka pieteicēja pieteikumā izteikusi argumentus, kas tieši nav saistīti ar vides pārkāpumiem, un norādījusi uz iespējamu valsts īpašuma izmantošanu pretēji sabiedrības interesēm, Administratīvās apgabaltiesas ieskatā

neliecina par pieteicējas negodprātīgu Vides aizsardzības likuma 9.pantā noteikto tiesību izmantošanu.

Ievērojot minēto, atbildētājas Jūrmalas pilsētas pašvaldības un trešās personas šaubas par pieteicējas subjektīvām tiesībām iesniegt pieteikumu konkrētajā gadījumā ir atzīstamas par nepamatotām.

[11] Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturtā daļa noteic, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šajā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Administratīvā apgabaltiesa, izvērtējot Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 30.septembra sprieduma motivāciju, atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums ir pareizs. Apgabaltiesa pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma argumentiem par to, ka būvatļauja ir izdota, ievērojot teritoriālās plānošanas un vides aizsardzības normatīvos aktus, tāpēc tos neatkārto.

[12] Apgabaltiesa turpmāk minēto apsvērumu dēļ piekrīt arī pirmās instances tiesas konstatējumam, ka pansionāta ēkas vietā ir plānots būvēt savrupmāju.

Skiču projekta paskaidrojuma rakstā ir norādīts, ka projektējamās pansionāta ēkas klasifikācijas kods ir 1130. Ar minēto kodu atbilstoši Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumu Nr.1620 pielikumam „Būvju klasifikācija" apzīmē dažādu sociālo grupu kopdzīvojamās mājas un veco ļaužu pansionātus, tai skaitā bāreņu namus, bezpajumtnieku patversmes u.tml. ēkas.

Ar pansionātu parasti tiek saprasta publiska ēka, kurā tiek sniegti ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi personām, kuras vecuma vai veselības traucējumu dēļ pašas nespēj par sevi parūpēties. Klientiem pansionātā tiek nodrošināta patstāvīga dzīvesvieta, diennakts aprūpe, sociālā rehabilitācija.

Lai varētu minētos pakalpojumus nodrošināt, ir nepieciešamas tam piemērotas telpas.

No skiču projekta paskaidrojuma raksta, ģenerālplāna, telpu plāniem izriet, ka pansionāta ēka ir plānota kā neliela divstāvu dzīvojamā māja (1.stāva platība 145,3 m^2, 2.stāva platība 94,4 m^2), kurā faktiski uzturēties vienlaicīgi iespējams ne vairāk kā trīs pansionāta iemītniekiem. Skiču projektā nav paredzētas telpas personālam.

Šāds ēkas projekts Administratīvās apgabaltiesas ieskatā acīmredzami nav piemērots ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšanai vispārpieņemtajā izpratnē par pansionātu jēgu un būtību. Apgabaltiesa neizslēdz, ka šāda ēka varētu tikt izmantota pansionāta vajadzībām, ja pansionātu veidotu vairāku ēku grupa, taču no lietas materiāliem nav gūstams apstiprinājums šādai zemes gabala attīstībai.

Izvērtējot telpu funkcionalitāti, izkārtojumu, apgabaltiesai nav šaubu, ka projektējamā pansionāta ēka ir ekspluatējama arī kā vienas ģimenes dzīvojamā māja pat bez izmaiņu izdarīšanas ēkas tehniskajā projektā. Tādējādi pieteicējas aizdomas par ēkas izmantošanu neatbilstoši tās projektētajai funkcijai ir pamatotas.

Tomēr, kā jau pirmās instances tiesa pamatoti atzina, minētais apstāklis konkrētajā gadījumā nav pamats būvatļaujas atcelšanai, jo vietējās pašvaldības teritoriālā plānojuma dokumenti pieļauj strīdus zemes gabalā būvēt arī savrupmājas. Tātad arī šāda būvniecība atbilst Jūrmalas pilsētas attīstības stratēģiskiem mērķiem. Turklāt būvvaldes kompetencē ietilpst arī tiesības kontrolēt, vai ēka tiek ekspluatēta atbilstoši tai paredzētajai funkcijai.

Savukārt to, vai ekskluzīva valsts zemes gabala ar kopējo platību 11 840 m^2 Rīgas jūras līča pašā krastā iznomāšana savrupmāju apbūvei atbilst vislabākajām sabiedrības interesēm, ir jāvērtē zemes īpašniekam – Latvijas valstij Finanšu ministrijas personā un VAS „Valsts nekustamie īpašumi", kuras valdījumā zemes gabals nodots (sk. Jūrmalas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumu Nr.6902). Lai vērstu šo institūciju uzmanību jautājumā par minētā valsts īpašuma izmantošu atbilstoši sabiedrības interesēm, apgabaltiesa pieņem atsevišķu blakus lēmumu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307., 309., 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

noraidīt biedrības „Jūrmalas aizsardzības biedrība" pieteikumu par Jūrmalas pilsētas domes 2015.gada 18.februāra lēmuma Nr.1.1-36/726 „Par Jūrmalas pilsētas domes būvvaldes komisijas 2014.gada 11.decembrī izdotās būvatļaujas Nr.2267 pansionāta ēkas būvniecībai /adrese/ apstrīdēšanas iesniegumu" atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente S.Liniņa

Tiesneses S.Gintere

K.Krastiņa